

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ

Ἀνάλυση τοῦ (Γαλ. 6' 16-20)

Καραβιδόπουλος Ἰωάννης (Καθηγητής Πανεπιστημίου)

Τὰ ἔργα ἀγάπης
εἶναι καρπὸς τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. / FAX: 22990 40040, email: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikolaosmark.gr

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 15 Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Υ 2019

- ✿ Νικήτα μεγαλομάρτυρος (372).
- ✿ Φιλοθέου όσιού (1' αι.), Πορφυρίου του από μίμων,
- ✿ Βησσαρίωνος Λαρίσης, Συμεών Θεσσαλονίκης (1429),
- ✿ Ιωάννου νεομάρτυρος του Κρητός (1811).

Άνάλυση του (Γαλ. 6' 16-20)

Καραβιδόπουλος Ιωάννης (Καθηγητής Πανεπιστημίου)

Τὰ ἔργα ἀγάπης εἶναι καρπὸς τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου

Τὸ θέμα τῆς δικαιοσύνης τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ τῆς ἐλευθερίας κυριαρχεῖ στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ τοῦ Ἀπ. Παύλου ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς [...].

Κτὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα οὐσιαστικὰ ἀντιπαραβάλλεται ἡ χριστιανικὴ ἔννοια τῆς δικαιοσύνης καὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἰουδαϊκὴ: Ὁ ἄνθρωπος δὲν σώζεται μὲ τὰ ἔργα τὰ δικά του, τηρώντας δηλ. τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο, ὅπως πίστευαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐξ Ἰουδαίων χριστιανοί, τοὺς ὁποίους ἔχει ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ Παῦλος στὴν [...] περικοπῇ, γιατί ὁ Χριστὸς μὲ τὴ θυσία του στὸν Σταυρὸ ἐλευθέρωσε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ Νόμου. Κατ' ἐπέκταση καὶ στὸν χριστιανισμό ὁ ἄνθρωπος δὲν σώζεται μὲ τὰ ἔργα του ἀλλὰ τὴ σωτηρία τὴν προσφέρει ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος τὴ δέχεται μὲ τὴν πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου, ἔργα ἀγάπης, δὲν εἶναι προϋπόθεση τῆς σωτηρίας ἀλλὰ καρπὸς τῆς καὶ ἔμπρακτη φανέρωσή της, αὐτονόητος καρπὸς καὶ ἐκδήλωσή της. Εἶναι ἔργα ἐλεύθερης ἀποδοχῆς τῆς σωτηρίας.

Αὐτὸ τὸ τονίζει ἰδιαίτερα ὁ Ἀπ. Παῦλος, ὁ ὁποῖος θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριστεῖ ὁ Ἀπόστολος τῆς ἐλευθερίας, ἀφοῦ ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ κεντρικὴ ἔννοια ὄχι μόνο τῆς θεολογίας του ἀλλὰ καὶ τῆς ζωῆς του. Κατὰ τὰ βιβλικὰ δεδομένα ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ χα-

Κυριακὴ μετὰ τὴν Ἰψώσιν

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Μάρκ. η' 34-θ' 1)

Ἔπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον εἰάν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὅς γὰρ εἰάν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνησέται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

ρακτηριστικό τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς δημιουργίας του, ἐφόσον πλάστηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ μετὰ τὸ δῶρο του νὰ ἀποφασίζει ἐλεύθερα τὴν τήρηση τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ ἢ καὶ τὴν ἀπόρριψή της, μετὰ τὶς ἀνάλογες φυσικὰ συνέπειες.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ θεμελιώδες μήνυμα τοῦ Ἀπ. Παύλου τόσο στὸν ἑλληνιστικὸ κόσμον μέσα στὸν ὁποῖο μετέφερε τὸ κήρυγμα τοῦ χριστιανικοῦ εὐαγγελίου ὅσο καὶ στὴ δική μας ἐποχή. Σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ θεωρητικὴ καὶ ἀνθρωποκεντρικὴ ἐλευθερία τῶν Στωικῶν φιλοσόφων τῆς ἐποχῆς του ὁ Παῦλος προβάλλει τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, τὴν ἐλευθερία πού ἀπορρέει ἀπὸ ἕνα ἱστορικὸ γεγονός: τὸν σταυρικὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μία ἐλευθερία πού ὑπάρχει μὲν ἀπὸ τὴ δημιουργία στὸν ἄνθρωπο, προσφέρεται ὅμως στὴν πληρότητά της μέσα στὴν Ἐκκλησία ὡς δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀστοχία καὶ ἀποτυχία τοῦ ἀνθρώπου νὰ βρεῖ λύσεις στὰ προβλήματα του μὲ βάση τὶς δικές του ἐσωτερικὲς δυνάμεις κατέστησε ἀναγκαία τὴν ἱστορικὴ ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ μέσα στὸν κόσμον στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐλευθερία συνεπῶς ἀποτελεῖ προσφορά τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ πρὸς τὸν κόσμον. Μὰ ἴσως ἀναρωτηθεῖ κανεὶς: Δὲν εἶναι σπουδαιότερη ἢ ἐλευθερία πού κατακτᾷ ὁ ἄνθρωπος μέσα ἀπὸ τὶς δικές του πνευματικὲς δυνάμεις παρὰ ἢ ἐλευθερία πού τοῦ προσφέρεται ἔξωθεν; Θὰ ἦταν πράγματι ἔτσι, ἂν ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ἐναρμονισμένη μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν εἶχε διαταραχθεῖ ἐξαιτίας τῆς ἀ-

Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὑψωσιν

ποστασίας της από τον Θεό. Η ιστορία όμως μαρτυρεί ότι τα έργα του ανθρώπου συνδέονται με το μίσος, την καταστροφή, και τη φθορά, για να τον οδηγήσουν στην αποσύνθεση της κοινωνίας, στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, του οίκου του Θεού, και τελικά στον θάνατο. Για να τον οδηγήσουν επίσης – για να έλθουμε στις μέρες μας – στην οικονομική κρίση και την ηθική εξασθλίωση.

Η ελευθερία που διδάσκει ο Άπ. Παῦλος είναι η απαλλαγή από τα δεσμά του ιουδαϊκού Νόμου, από την τυραννία της αμαρτίας και τέλος από τον θάνατο, και μάλιστα από τον φόβο του θανάτου που παρालύει τον άνθρωπο και τον κάνει δια παντός του ζην δούλο αυτού του φόβου (βλ. Έβρ. 2,15). Γράφει στους Ρωμαίους: «Τώρα εἴσθε ελεύθεροι πια από την αμαρτία και ἀνήκετε στον Θεό. Καρπός της καινούργιας ζωής σας είναι η ἀγιοσύνη και το τέλος της πορείας σας είναι η αἰώνια ζωή» (6,22). Το ἀποκορύφωμα της ελευθερίας είναι η ἀποδοχή του ἀνθρώπου (κατά ἓνα λογοπαίγνιο του Παύλου) να γίνει δούλος του Χριστού, αυτό το ὅποιο ἄλλωστε ἔκανε και ὁ ἴδιος, ὁ ὁποῖος αὐτοχαρακτηρίζεται συνήθως στις ἐπιστολές του «δούλος Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ 1,1. Γαλ. 1, 10 κ.ἄ.) και ὁμολογεῖ ὅτι «Εἶμαι ελεύθερος, χωρίς ἐξάρτηση ἀπό κανένα. Κι ὅμως ἔκανα τὸν ἑαυτό μου σκλάβο ὄλων για να κερδίσω ὅσο τὸ δυνατόν πρὸ πολλοῦς» (Α΄ Κορ. 9,19), γιατί «ὅποιος δέχτηκε τὴν κλήση τοῦ Κυρίου ὄντας δούλος, ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τὸν Κύριο. Παρόμοια κι αὐτὸς πὸν ὄντας ελεύθερος δέχτηκε τὴν κλήση τοῦ Κυρίου, γίνεται δούλος τοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Κορ. 7,22).

Μὲ ἄλλα λόγια ελευθερία είναι η ἀπολύτρωση που προσφέρει ὁ Χριστὸς και τὴν δέχεται ὁ ἄνθρωπος ὄχι με τὴν τήρηση τοῦ Νόμου ἀλλὰ με τὴν πίστη στὸν Χριστό. Τὴν ελευθερία αὐτὴ τὴ βιώνει μέσα στὴν Ἐκκλησία και ἀπηχεῖται αὐτὴ ἡ ελευθερία στις σχέσεις του με τὸν ἄλλο ἄνθρωπο. Ἡ ελευθερία ἰσοῦται με τὸν ἀπεγκλωβισμό τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς ἀτομικότητάς του, πὸν σφυρηλάτησε ἡ αμαρτία, και τὸ ἀνοιγμά του σὲ μία διαπροσωπικὴ σχέση με τὸν ἄλλο ἄνθρωπο. «Ὁ Θεὸς σᾶς κάλεσε για να ζήσετε ελεύθεροι. Μόνον να μὴ γίνει ἡ ελευθερία ἀφορμὴ για ἀμαρτωλὴ ζωὴ, ἀλλὰ με ἀγάπη να ὑπηρετεῖτε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον» (Γαλ. 5,13). Ἡ ελευθερία αὐτὴ ἐξασφαλίζεται τόσο με τὴν προσπάθεια τοῦ ἀνθρώ-

Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὑψωση

που όσο και κυρίως με τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, διότι «ὅπου ὑπάρχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἐλευθερία» (Β΄ Κορ 3,17). Μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐλευθερία πὺ ἐξασφαλίζει τὸ Πνεῦμα Κυρίου δὲν νοοῦνται διακρίσεις τῶν ἀνθρώπων, γι' αὐτὸ καὶ ὑπογραμμίζει ὁ Ἀπόστολος τῆς ἐλευθερίας: «Εἶσθε ὅλοι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ... Δὲν ὑπάρχει πὰ Ἰουδαῖος καὶ εἰδωλολάτρης, δὲν ὑπάρχει δούλος καὶ ἐλεύθερος, δὲν ὑπάρχει ἄνδρας καὶ γυναῖκα. Ὅλοι σας εἶσθε ἕνας, χάρη στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ» (Γαλ. 3,28).

Ὁ Παῦλος αἰσθάνεται ἐλεύθερος ἀκόμη κι ὅταν βρίσκεται στὴ φυλακὴ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔγραψε μερικὲς ἐπιστολές του. Ἡ ἐλευθερία ὅμως αὐτὴ – καὶ ἐδῶ βρίσκεται ἡ διαφορὰ του με τοὺς Στωϊκοὺς τῆς ἐποχῆς του – δὲν εἶναι κατόρθωμα δικό του ἀλλὰ δῶρο τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ: «Ὁ Χριστὸς μᾶς ἀπελευθέρωσε» (Γαλ.5,1). Ἡ ἐλευθερία ἀπὸ τὴ τυπικὴ καὶ δουλικὴ τήρηση τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, γιὰ νὰ ἐπανέλθουμε στὴν περικοπὴ μας, σημαίνει γιὰ τὸν Παῦλο, καὶ κατ' ἐπέκταση γιὰ τὸν χριστιανό, ζωὴ στὴν ὁποία παύει νὰ κυριαρχεῖ τὸ ἐγὼ τοῦ χριστιανοῦ, ἐφόσον τώρα κυριαρχεῖ μέσα του ὁ Χριστός. Εἶναι πολὺ σημαντικὴ ἡ φράση τοῦ Ἀποστόλου στὸ σημερινὸ ἀνάγνωσμα. «Ἐγὼ πεθάνει στὸν σταυρὸ μαζί με τὸν Χριστό. Τώρα πὰ δὲν ζῶ ἐγὼ ἀλλὰ ζεῖ στὸ πρόσωπό μου ὁ Χριστός» (2,19-20), μία φράση πὺ ἐκφράζει τὸ Χριστοκεντρικὸ βίωμα τοῦ Παύλου ἀλλὰ καὶ τὸν στόχο τοῦ συνειδητοῦ χριστιανοῦ. (Πηγή: Ἁγία Ζώνη)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Τρίτη 17 Σεπτεμβρίου 2019, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.

Τετάρτη 18 Σεπτεμβρίου 2019, Παρεκκλήσι Ὑπαπαντῆς 7:00π.μ.

Πέμπτη 19 Σεπτεμβρίου 2019, Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου

Πόρτο Ράφτη 7:00 π.μ.

Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου 2019, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.

2) ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Τη Δευτέρα 30 Σεπτεμβρίου 2019 (7:30 μ.μ.) πρὸς Τρίτη 1^η Οκτωβρίου 2019 (12:30 π.μ.) θα τελεστεῖ στο Ναὸ μας Ἱερά Αγρυπνία ἐπ' ευκαιρία τῆς Συνάξεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Γοργεπηκούου. Θα ψάλλει Βυζαντινὸς χορὸς.

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΑΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. / FAX: 22990 40040,

e-mail: ag.nikolaosmark@ya4oo.gr, ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikolaosmark.gr

Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὑψωση